

2018 m. spalio 4 d. Teisingumo Teismo (penktoji kolegija) sprendimas byloje (Administrativen sad – Varna (Bulgarija) prašymas priimti prejudicinį sprendimą) Nikolay Kantarev / Balgarska Narodna Banka

(Byla C-571/16) ⁽¹⁾

(Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Indėlių garantijų sistemos — Direktyva 94/19/EB — 1 straipsnio 3 punkto i papunktis — 10 straipsnio 1 dalis — Sąvoka „negrąžinamas indėlis“ — Valstybės narės atsakomybė už žalą, privatiems asmenims padarytą pažeidus Sąjungos teisę — Pakankamai sunkus Sąjungos teisės pažeidimas — Valstybių narių procesinė autonomija — Lojalus bendradarbiavimo principas — ESS 4 straipsnio 3 dalis — Lygiavertiškumo ir veiksmingumo principai)

(2018/C 436/03)

Proceso kalba: bulgarų

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas

Administrativen sad – Varna

Šalys pagrindinėje byloje

Ieškovas: Nikolay Kantarev

Atsakovas: Balgarska Narodna Banka

Rezoliucinė dalis

1. 1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/19/EB dėl indėlių garantijų sistemų, iš dalies pakeistos 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/14/EB, 1 straipsnio 3 punktą ir 10 straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad pagal juos, pirma, draudžiami nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos indėlių pripažinimas negrąžinamais priklauso nuo kredito įstaigos nemokumo ir šios įstaigos leidimo vykdyti bankinę veiklą panaikinimo, ir, antra, draudžiama nukrypti nuo šiose nuostatose nustatytų indėlių pripažinimo negrąžinamais ir šių indėlių kompensavimo terminų, motyvuojant tuo, kad kredito įstaigos atžvilgiu būtina taikyti specialią priežiūrą.
2. Direktyvos 94/19, iš dalies pakeistos Direktyva 2009/14, 1 straipsnio 3 punkto i papunktį reikia aiškinti taip, kad indėlių pripažinimas negrąžinamais, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, turi būti konstatuotas aiškiu kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos sprendimu ir negali būti preziumuojamas iš kitų aktų, kaip antai iš Balgarska Narodna Banka (Bulgarijos nacionalinis bankas) sprendimo Korporativna Targovska Banka taikyti specialią priežiūrą, arba iš aplinkybių, kaip antai nagrinėjamų pagrindinėje byloje.
3. Direktyvos 94/19, iš dalies pakeistos Direktyva 2009/14, 1 straipsnio 3 punkto i papunktį reikia aiškinti taip, kad konstatavimas, jog banko indėlis yra negrąžinamas, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, negali būti siejamas su sąlyga, kad šio indėlio turėtojas turi prieš tai reikalauti, kad atitinkama kredito įstaiga grąžintų lėšas, ir šis reikalavimas turi būti nepatenkintas.
4. Direktyvos 94/19, iš dalies pakeistos Direktyva 2009/14, 1 straipsnio 3 punkto i papunktis veikia tiesiogiai ir yra teisės nuostata, kuria privatiems asmenims suteikiama teisių, leidžiančių indėlininkams pareikšti ieškinį dėl žalos, jų patirtos dėl pavėluoto indėlių kompensavimo, atlyginimo. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, pirma, ar konstatavimo per šioje nuostatose numatytą penkių darbo dienų terminą, kad indėliai yra negrąžinami, nebuvimas, nepaisant to, kad įvykdytos aiškiai šioje nuostatose skelbiamos sąlygos, pagrindinėje byloje nagrinėjamomis aplinkybėmis yra pakankamai sunkus pažeidimas, kaip tai suprantama pagal Sąjungos teisę, ir, antra, ar egzistuoja tiesioginis priežastinis ryšys tarp šio pažeidimo ir žalos, kurią patyrė Nikolay Kantarev.
5. ESS 4 straipsnio 3 dalį ir ekvivalentiškumo bei veiksmingumo principus reikia aiškinti taip, kad Bulgarijoje, nesant specialios šios valstybės narės atsakomybės dėl nuostolių, kurie atsirado dėl nacionalinės valdžios institucijos padaryto Sąjungos teisės pažeidimo, procedūros:

- pagal juos nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriuose numatyti du skirtingi ieškiniai, priskirtini skirtingų teismų jurisdikcijai ir kuriems taikomos skirtingos sąlygos, jei prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nustato, ar, atsižvelgiant į nacionalinę teisę, nacionalinės valdžios institucijos, kaip antai Bulgarijos nacionalinio banko, atsakomybė kyla remiantis Zakon za otgovornostta na darzhavata i obshtinite za vredi (Įstatymas dėl valstybės ir savivaldybių atsakomybės už žalą), ar Zakon za zadalzheniata i dogovorite (Įstatymas dėl prievolių ir sutarčių), ir pareiškiant vieną iš šių ieškinių laikomasi lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų,
- pagal juos draudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriuose privačių asmenų teisė į žalos atlyginimą siejama su papildoma sąlyga – atitinkamos nacionalinės valdžios institucijos tyčiais veiksmais padaryta žala,
- pagal juos nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriuose privačių asmenų teisė į žalos atlyginimą siejama su privataus asmens pareiga pateikti kaltės įrodymų, jei sąvoka „kaltė“ neišsena už sąvokos „pakankamai sunkus pažeidimas“ ribų, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas,
- pagal juos nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriuose numatytas fiksuotas ar ieškinio sumai proporcingas mokestis, jei fiksuoto ar ieškinio sumai proporcingo mokesčio mokėjimas neprieštaruoja veiksmingumo principui, atsižvelgiant į mokesčio sumą ir poveikį, į tai, ar tai yra neveikiama kliūtis kryptis į teismą, ar ne, į jo privalomąjį pobūdį ir į galimybę būti atleistam nuo jo, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas,
- pagal juos nedraudžiami nacionalinės teisės aktai, kuriuose privačių asmenų teisė į žalos atlyginimą siejama su sąlyga dėl išankstinio administracinio akto, dėl kurio buvo padaryta žalos, panaikinimo, jei šis reikalavimas gali būti pagrįstai taikomas asmeniui, kuriam padaryta žala, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

(¹) OL C 38, 2017 2 6.

2018 m. spalio 4 d. Teisingumo Teismo (antroji kolegija) sprendimas byloje (*Administrativen sad Sofia-grad* (Bulgarija) prašymas priimti prejudicinį sprendimą) *Nigyar Rauf Kaza Ahmedbekova, Rauf Emin Oglu Ahmedbekov / Zamestnik-predsedatel na Darzhavna agentsia za bezhantsite*

(Byla C-652/16) (¹)

(*Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Bendra prieglobsčio ir papildomos apsaugos politika — Trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų reikalavimai — Direktyva 2011/95/ES — 3, 4, 10 ir 23 straipsniai — Vienos šeimos narių atskirai pateikti tarptautinės apsaugos prašymai — Individualaus vertinimas — Atsižvelgimas į vienam šeimos nariui kylančius pavojus, nagrinėjant kito šeimos nario atskirai pateiktą prašymą — Valstybių narių teisė palikti galioti ar įtvirtinti palankesnes nuostatas siekiant išplėsti prieglobstį ar papildomą apsaugą tarptautinės apsaugos gavėjo šeimos nariams — Persekiojimo motyvų vertinimas — Azerbaidžano piliečio dalyvavimas reiškiant ieškinį Europos Žmogaus Teisių Teisme savo šaliai — Bendri civilinio proceso standartai — Direktyva 2013/32/ES — 46 straipsnis — Teisė į veiksmingą teisinę gynybą — Išsamus ex nunc tyrimas — Persekiojimo motyvai ar faktinės aplinkybės, apie kuriuos nepranešta byla nagrinėjusiai institucijai, bet kuriais remtasi skunde dėl šios institucijos sprendimo*)

(2018/C 436/04)

Proceso kalba: bulgarų

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas

Administrativen sad Sofia-grad